МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра теорії та історії культури

ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА

навчальна дисципліна викладається в межах ОПП першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності 034 – культурологія

Львів 2020 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **кафедра теорії та історії культури Львівського національного університету імені Івана Франка**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
доц. кафедри теорії та історії культури Ліщинська Ольга Ігорівна

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри теорії та історії культури
Протокол № 1 від "31" 08 2020 р.

В.о. зав. кафедрою О. Дарморіз (доц. Дарморіз О.В.)

Схвалено Вченою радою філософського факультету
Протокол № _____ від "____"_____ 20_ р.

Голова _____ (доц. Рижак Л.В.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму (спеціальності) “Культурологія”.

Предметом вивчення «Екологічної культури» як навчальної дисципліни є історичні та теоретичні аспекти екологічної культури; еволюція відносин людини і природи, екологічно-культурна парадигма; основні компоненти екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), педагогічні та організаційно-методологічні основи формування екологічної культури.

Міждисциплінарні зв’язки. Дисципліна «Екологічна культура» викладається на третьому курсі культурологічного відділення, отож ґрунтується на отриманих знаннях з інших культурологічних дисциплін: „Культурологія. Вступ до спеціальності”, „Міфологія”, „Історія релігії”, «Філософія культури», «Етика», „Соціальна культурологія”. Націлена на формування необхідних знань для таких дисциплін: „Прикладна етика”, «Провідні тенденції сучасної культури», „Формування нової соціокультурної реальності в Україні” та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. **Становлення нової екологічної культури**.
2. **Основні компоненти екологічної культури**.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Екологічна культура” є розглянути та проаналізувати історичні та теоретичні аспекти екологічної культури; простежити еволюцію відносин людини і природи (від найдавніших часів до наших днів) та окреслити західну антропоцентричну екологічно-культурну парадигму; проаналізувати особливості нової екоцентричної екологічної культури, актуальної в сучасних умовах; вивчити основні компоненти екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), осмислити педагогічні та організаційно-методологічні основи формування екологічної культури.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Екологічна культура” є розглянути еволюцію відносин людини і природи (від найдавніших часів до наших днів), проаналізувати особливості нової екологічної культури в сучасних умовах, вивчити основні компоненти екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), осмислити педагогічні та організаційно-методологічні основи формування екологічної культури.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

основні підходи, концепції у галузі екологічної культури, історичну еволюцію відносин людини і природи, характерні вияви екологічної кризи др. пол. XX ст., основні компоненти екологічної культури, шляхи формування та актуальні проблеми екологічної культури;

вміти :

аналізувати різні підходи та теорії щодо проблем екологічної культури, порівнювати ставлення людини до природи в різні історичні періоди, співставляти окремі компоненти екологічної культури, аналізувати шляхи формування екологічної культури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 години / 2 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Окреслення еволюції відносин людини і природи (від найдавніших часів до наших днів), особливості нової екологічної культури в сучасних умовах, характерні вияви екологічної кризи др. пол. XX ст., основні підходи, концепції екологічної культури.

Аналіз теорій та концепцій екологічної культури, порівняння ставлення людини до природи в різні історичні періоди, специфіка та прикметні риси попередньої (антропоцентричної) і сучасної (екоцентричної) екологічної культури.

Змістовий модуль 2.

Виокремлення основних компонентів екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), осмислення педагогічних та організаційно-методологічних основ формування екологічної культури.

Співставлення та аналіз особливостей основних компонентів екологічної культури, простеження й окреслення шляхів формування екологічної культури, виявлення та прогнозування майбутніх актуальних проблем екологічної культури.

3. Рекомендована література

Список основної літератури:

-Атфилд Р. Этика экологической ответственности:
http://static-imgs.ru/www.teologia.ru/www/biblioteka/ethik/atfild.htm
-Борейко В., Подобайло А. Екологічна етика. Навчальний посібник. К., 2004:
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/Borejko/index.html
-Гардашук Т. Сучасний екологізм: теоретичні засади, практичні імплікації:
http://base.dnsgb.com.ua/files/ard/2006/06gtvzpi.pdf
-Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі. К., 2003:
http://shron1.chtyvo.org.ua/Hosle_Vittorio/Praktychna_filosofiia_v_suchasnomu_sviti.pdf
- Дубовий В., Дубовий О. Екологічна культура: навчальний посібник. Херсон, 2016:
http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/5650/1/EK_2016_1-256.PDF
-Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. Гідність людини — шанування природи: Монографія К.: Лібра, 2010. 416 с.:
https://www.filosof.com.ua/BIBLIO/book.pdf
-Иоанн Павел II. Экологический кризис: общая ответственность:
http://www.ecoethics.ru/old/m07/x50.html
-Кисельов М. М. Концептуальні виміри екологічної свідомості : Моногр. / М. М. Кисельов, В. Л. Деркач, Т. В. Гардашук, А. В. Толстоухов, Ф. М. Канак. К, 2003.
-Крисаченко В. Екологічна культура: теорія і практика. К., 1996.
-Крисаченко В., Хилько М. Екологія. Культура. Політика. К., 2002.
-Уайт Л. Исторические корни нашего экологического кризиса:
http://www.ecoethics.ru/old/b21/22.html

Список додаткової літератури:

-Борейко В. Популярный словарь по экологической этике и гуманитарной экологии //
http://www.ecoethics.ru/m1.07/
-Булатов М., Малєєв К., Загороднюк В., Солонько Л. Філософія ноосфери (філософський зміст і сучасний смисл феномена ноосфери). К., 1995.
-Вернадський В. Вибрані праці. К., 2005.
-Голубець М. Від біосфери до соціосфери. Львів, 1997.
-Игнатовская Н. Природа как ценность культуры. М., 1987.
-Йонас Г. Принцип відповідальності у пошуках етики для техногенної цивілізації. К., 2001

-Лисичкин Г. Экологический кризис и пути его преодоления:
http://www.pereplet.ru/nauka/Soros/pdf/9812_065.pdf
-Ліщинська О. Екологічні проєкти Венеційської бієнале як відображення актуальних тенденцій сучасної культури // Virtus. Scientific Journal. Editor-in-Chief: Zhurba M.A. 2019. № 36:
http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal36.pdf
-Ліщинська О. Екологічна трагедія Чорнобиля у візуальному мистецтві: філософсько-естетичне осмислення та інтерпретації // Culturologica Slovaca / Internetový časopis / Katedra kulturológie filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Hlavný redaktor: Miroslav Ballay. №3. 2018:
http://www.culturologicaslovaca.ff.ukf.sk/images/No3/CS_2018.pdf
-Людина і довкілля: Антологія: У 2-х кн. / Упор. В. Крисаченко. К., 1995.
-Маньковская Н. Экологическая эстетика // Париж со змеями (Введение в эстетику постмодернизма)
-Моисеев Н. Экология и образование. М., 1996.
-Назарук М. Основи екології та соціоекології. Львів, 2000.
-Неш Р. Дикая природа и американський разум. К., 2001.
-Печчеи А. Человеческие качества. М., 1980.
-Рижак Л.В. Філософія сталого розвитку. Посібник. Львів, 2011.
-Философия устойчивого развития и социальная экология: пособие. Минск, 2015:
http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/151205/1/Zelenkov_filosof.pdf
-Фишер Х. Почему мы любим: Природа и химия романтической любви:
https://theoryandpractice.ru/posts/15813-vlyublennye-pingviny-nezhnye-bobry-kak-zhivotnye-ustraivayut-lichnuyu-zhizn
-Цілі сталого розвитку та їх адаптація для України (історія, базові документи, принципи, пріоритети):
http://www.sd4ua.org/shho-take-stalij-rozvitok/
-Чоловська Н. Етичний імператив сталого розвитку:
file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/Nrs_2012_4_23%20(1).pdf
-Яковенко М. Екологічна естетика як актуальний напрям сучасної культури:
http://www.info-library.com.ua/books-text-11736.html

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання <u>залік</u>

5. Засоби діагностики успішності навчання

Засоби діагностики успішності навчання студентів передбачають контроль знань (проміжний і підсумковий). Засоби поточного контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях.
- Участь у інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Контрольні заходи модульного контролю з «Екологічної культури» проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять. Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін.

Обов’язковим видом роботи студента є самостійна робота, перевірка якої проводиться під час проведення проміжного і підсумкового контролю. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за ЗМ розробляється викладачем і затверджується кафедрою.